

20.3.2018

Talousvaliokunnalle

Valtioneuvoston selvitys Komission tiedonannosta Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan keskuspankille ensimmäisestä seurantaraportista järjestämättömien lainojen vähentämisestä Euroopassa (E 12/2018 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Rahoitusvakausvirastolta (RVV) lausuntoa valtioneuvoston selvityksestä Komission 23. tammikuuta 2018 antamasta tiedonannosta ensimmäisestä seurantaraportista järjestämättömien lainojen vähentämisestä Euroopassa. Seurantaraportissa kuvataan kehitystä niissä jäsenvaltioissa, joissa järjestämättömät luotot aiheuttavat erityistä huolta ja hahmotellaan osa-alueet, joista komissio on antamassa ehdotuksia politiikkatoimiksi. RVV kiittää mahdollisuudesta kommentoida selvitystä ja lausuu asiassa toimialaansa kuuluvista kysymyksistä eli luottolaitosten kriisinratkaisusta ja talletussuojasta. RVV huomioi lausunnossaan osin myös Komission 14. maaliskuuta 2018 antaman toisen seurantaraportin järjestämättömien lainojen vähentämisestä Euroopassa.

Kriisinratkaisuviranomaisen näkökulmasta liittymäkohta järjestämättömiin luottoihin tulee siitä, että järjestämättömät luotot saattavat heikentää luottolaitoksen kannattavuutta ja vakavaraisuutta siinä määrin, ettei luottolaitoksella ole enää edellytyksiä liiketoimintansa jatkamiseen. Tällaisessa tilanteessa toimivaltainen viranomainen, eli valvoja tai kriisinratkaisuviranomainen, voi arviossaan päätyä siihen, että luottolaitos on kaatumassa tai todennäköisesti kaatumassa. Tämän päätöksen myötä kriisinratkaisuviranomainen tekee arvion siitä, onko luottolaitoksen asettaminen kriisihallintoon yleisen edun mukaista. Järjestämättömät luotot lisäävät myös epävarmuutta kriisinratkaisupäätöstä edeltävässä arviointityössä ja arvostusprosessissa.

Komissio ehdottaa, että vakavaraisuusasetusta tarkennettaisiin siten, että luottolaitosten on tehtävä vähintään tietyn suuruinen varaus saamisen laadun heikentyessä järjestämättömäksi. Ehdotus pienentäisi riskiä, että luottolaitosten omat varat eivät riittäisi kattamaan tappioita. Todennäköisyys sille, että kriisiratkaisuviranomaisten toimenpiteitä tarvitaan pienenee. Ehdotus pienentää myös sen todennäköisyyttä että, tappiot olisivat ennakoitua suuremmat. Tämä puolestaan helpottaa arvostusprosessia, jonka kriisinratkaisuviranomainen toteuttaa, mikäli luottolaitos arvioidaan kaatuvaksi tai todennäköisesti kaatuvaksi. Yhtenäiset määritelmät ja Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) ehdottamat standardoidut raportointilomakkeet pienentävät myös arvostusprosessiin liittyvää epävarmuutta, koska viranomaiset voivat tulkita saadut tiedot oikealla ja yhdenmukaisella tavalla.

Osana politiikkatoimiaan Komissio valmistelee toimintamallia kansallisille omaisuudenhoitoyhtiöille. Hanke on yleisesti ottaen kannatettava, sillä sen avulla pyritään luomaan edellytyksiä ratkoa järjestämättömiin luottoihin liittyvää ongelmaa kansallisella tasolla niissä maissa, joissa tilanteen ratkomiseen kaivataan uusi keinoja. RVV pitää tärkeänä,

että jatkotyössä varmistetaan, että kyseinen toimintamalli ei ole ristiriidassa kriisiratkaisuviranomaisen työkalupakissa olevan omaisuudenhoitoyhtiö-välineen kanssa. Erityisen tärkeää on varmistaa, ettei kehitteillä olevien omaisuudenhoitoyhtiöiden avulla kierretä periaatetta, jonka mukaan luottolaitoksen omistajien ja sijoittajien tulee kantaa vastuun mahdollisista tappioista. Omaisuudenhoitoyhtiön toiminnan kustannukset pitää kattaa sen toiminnan tuotoilla. Lisäksi RVV näkee ongelmia siinä, että komissio näkee mahdollisena, että julkisia varoja ennakollisen pääomittamisen muodossa olisi mahdollista käyttää omaisuudenhoitoyhtiön perustamisen yhteydessä.

Järjestämättömille luotoille ei ole Euroopassa vielä kehittynyt toimivia jälkimarkkinoita. Jälkimarkkinoiden kehittäminen on edellytys sille, että luottolaitokset esimerkiksi omaisuudenhoitoyhtiön välityksellä voivat hallitusti purkaa ongelmaluottoja taseistaan. RVV pitää tärkeänä, että kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden tai järjestämättömistä luotoista koostuvien salkkujen hinnoittelu heijastaa mahdollisemman hyvin niissä olevia riskejä. Tämä vähentää osaltaan kannustimia liialliseen riskinottoon. Yhteiset määritelmät tukevat myös hinnanmuodostusta ja markkinakuria.

RVV pitää tärkeänä, että järjestämättömiin luottoihin liittyviä riskejä vähennetään. Tehokkaat toimenpiteet on yksi edellytys sille, että pankkiunioni voidaan saattaa loppuun.

Reima Letto
kriisiratkaisuyksikön päällikkö

Hanna Westman
kriisiratkaisuasiantuntija, pääekonomisti